

Ойыл ауданы, Көсембай негізгі мектебі
2023 – 2024 оқу жылындағы аға тәлімгердің «Мектеп / студенттік парламент» білім алушылардың өзін-өзі басқару органдарын дамыту тұжырымдамасын іске асыру үшін атқарылған іс-шаралар жоспарының талдау жұмысы.

Білім беру мен ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасына сәйкес «Мектеп / студенттік парламент» білім алушылардың өзін-өзі басқару органдарын дамыту тұжырымдамасын іске асыру үшін атқарылатын 2023 – 2024 оқу жылының іс шаралар жоспары құрылды.

2023-2024 оқу жылының өзін-өзі басқару ұйымының жүргізілген жұмыстары зерделеніп, сараптама жасалынды. Еліміздің мүддесін ойлайтын, экономикалық бәсекелестікке қабілетті, білім мен өнерге құштар, елінің тарихын білетін, тілін, дінін, әдет ғұрып, салт- санасын қастерлейтін, еңбекқор да, салауатты, адами құндылықтар бойына қалыптасқан, әділетті, қайсар тұлғаны өзін- өзі басқарту арқылы қалыптастыру мақсатында мектептегі тәрбиенің кешенді-мақсатты бағдарламасын басшылыққа ала отырып, мектебімізде өзін – өзі басқару ұйымы құрылып, жұмыс істеуде.

2023 – 2024 оқу жылында «Мектеп / студенттік парламент» білім алушылардың өзін-өзі басқару органдарын дамыту тұжырымдамасын іске асыру үшін атқарылатын іс шаралар өткізілді. Мақсаты: Балалар мен жастардың табысты әлеуметтенуі және өзін-өзі тиімді жүзеге асыруы үшін жағдай жасау, сондай-ақ туындайтын мәселелерді білім алушылардың өз бетінше шешуі үшін мүмкіндіктер жасау.

Парламент міндеттері:

- 1) білім алушылардың шығармашылық белсенділігін және өз бетінше әрекет етуін іске асыру;
- 2) білім алушылардың құқықтары мен мүдделерін қорғауға, оның ішінде білім беру, әлеуметтік-тұрмыстық және олардың мүдделерін қозғайтын өзге де мәселелерді шешуге көмек көрсету болып табылады;
- 3) білім беру ұйымының басшылығына білім беру және ғылыми міндеттерді шешуде, білім алушылардың бос уақыты мен тұрмысын ұйымдастыруда, салауатты өмір салтын насихаттауда көмек көрсету;
- 4) білім беру ұйымдарына білім беру және тәрбие процесі шеңберінде өткізілетін іс-шараларға көмек көрсету;
- 5) білім беру ұйымының рухы мен дәстүрлеріне патриоттық қатынас жасауға, білім алушылардың санасын және олардың өз білім деңгейіне талап етуін арттыруға, мүлікке ұқыпты қарауға тәрбиелеуге бағытталған жұмыстар жүргізу;
- 6) білім алушыларды білім беру ұйымының қызметі туралы хабардар ету;
- 7) қазақстандық қоғамды дамытудың нақты күші және стратегиялық ресурсы ретінде балалар мен жастар туралы қоғамдық пікір қалыптастыруға қатысу;

8) балалар мен жастардың қоғамдық маңызы бар бастамаларын іске асыруға көмек көрсету болып табылады.

9. Білім беру ұйымдарында Парламент қызметі өңір мен білім беру ұйымының ерекшелігін ескере отырып айқындалатын басқа да міндеттерді шешуге бағытталған.

Оқушылардың өзін-өзі басқару ұйымының негізгі мақсаты – оқушылардың мектепті басқаруға қатысу құқықтарын жүзеге асыру, жарқын ұйымдастырушылық қасиеттері бар жеке тұлғаны тәрбиелеу, өз бетімен шешім қабылдай алатын, жауапты және тәртіпті, дербес таңдау жасауға дайын, белсенді өмірлік ұстанымы қалыптасқан қабілетті көшбасшы тәрбиелеу болып табылады.

Ұйымдастырылатын шаралардың негізгі бағыттары спорт, әлеуметтік жұмыс, мәдени, жауапкершілікті арттыруға, тұтынушылық қатынас жоюға негізделген. Ұйым құрамындағы әрбір оқушы өз бағытының үздігі. Жұмыс жасау барысында біз оқушылардың мүдделерін қорғап, ойларын ескереміз. Мектеп өмірінің қызықты, әрі әсерлі өтуі өзін-өзі басқару ұйымының белсенді жұмыс жасауына тікелей байланыста. Бұл бағытта аянбай еңбектеніп, үнемі жаңашылдыққа ұмтылуымыз қажет!

- Мектеп оқушыларын бірінғай өзін-өзі басқара алатын, өзіне-өзі сенімді тұлға болуға тәрбиелеу.
- Қазақстан Республикасының Конституциясын құрметтеуге, мектеп ережесінің талаптарын бұлжытпай орындауға үйрету.
- Оқушылардың зияткерлік және шығармашылық тұлғалық қасиеттерін дамыту.

Жоспарға сәйкес іс-шаралар, ұйым мүшелерінің отырыстары, байқаулар, акциялар жүргізіліп отырылды. Атап айтқанда:

2023 жылдың 8-қыркүйек күні мектептегі өзін-өзі басқару Президентін сайлау және әр жұмысқа жауапты, белсенді министр сайлауы өтті

Өзін – өзі басқару - *Балалар мен жасөспірімдердің және үлкендердің жалпы адамзаттық құндылықтарға бағыттаған, мүшелерінің қызығушылықтарын, құқықтарын қорғайтын, өз бетімен ерікті, қоғамдық бірлестік.* Еліміздің мүддесін ойлайтын, экономикалық бәсекелестікке қабілетті, Білім мен өнерге құштар, елінің тарихын білетін, тілін, дінін, әдет-ғұрып, салт-санасын қастерлейтін, еңбекқор да, салауатты, адами құндылықтар бойына қалыптасқан, әділетті, қайсар тұлғаны өзін өзі басқарту арқылы қалыптастыру.

Өзін-өзі басқару ұйымының атқаратын жұмыстары:

- *Интеллектуалды сайыстар өткізу;*
- *Мереке күндерін өткізу;*
- *Мектепшілік газет-журналдар шығару;*
- *Іс-шараларға жауапкершілікпен қатынасу;*
- *Мектеп өміріне атсалыса қатысу*

Өзін-өзі басқару ұйымының қаулысы:

Әр министрлік жыл ішінде жүргізілетін және жүргізілген жұмыс түрлеріне есеп беріп отырады.

1. Ұйым ұнпарагы ай сайын шығарылып, мектепшілік іс-шаралар талдануы керек.
2. Мектеп оқушыларының оқу үлгерімін жақсарту, күнделіктерінің уақытылы толтырылуын бақылау міндеттеліп, оны қатаң қадағалау **Білім министріне** жүктелсін.
3. Оқушылардың бой-бас тазалығы, оқу құралдары, сынып тазалығы, мектепке сай киім формасын үнемі бақылауда болуы **Денсаулық министріне** тапсырылсын.
4. Оқушылардың танымдық деңгейінің терең болуын қадағалап, соған орай мектепшілік іс-шаралар өткізу **Мәдениет министріне** тапсырылсын.
5. Мектеп оқушыларының бос уақытын тиімді пайдалану, денсаулықтарын нығайту, спорт үйірмелеріне оқушыларды тарту **Спорт министріне** тапсырылсын.
6. Оқушылар арасына келеңсіз жағдайларды болдырмау, сабаққа қатысу-қатыспауын қадағалап отыру, мектепшілік тәртіпті бақылау **Тәртіп министріне** тапсырылсын.
7. Біріңғай талап ережелері 5-8 сынып оқушыларының барлығына міндетті деп саналсын және оқушылар ұйымының осы талаптарды қадағалау **Мектеп президентіне және Мектеп президенті көмекшісіне** тапсырылды

Өзін-өзі басқару жұмысындағы құндылықтар:

- Адами ар – ождан, иманжүзді азамат қалыптасу
- Отбасындағы жауапкершілік
- Отан, туған өлкеге құрмет
- Денсаулық, салауатты өмір
- Еңбек, экономика
- Білім, ғылым, өнер
- Мәдени мұра, құқық, тарих, шежіре
- Тіл шеберлігі, рухани байлық
- Достық, жолдастық

Көсембай негізгі мектебінің 1 – 9 сынып оқушыларының қатысуымен оқушыларға бюллетень арқылы дауыс беру жұмыстары жүргізіліп, Нәтижесінде төмендегідей белсенділер тағайындалды:

Мектеп президенті – Маратқызы.Н

Білім министрлігіне – Бисенов.Б

Спорт министрі – Таңатұлы.М

Мәдениет министрі – Салихова.Ш

Табиғатты қорғау министрі – Бөкенбай.Э

Еңбек министрі – Серікбай.Н

Тазалық және денсаулық министрі – Алпысбаева.Ұ

«Өзін – өзі басқару» ұйымы төмендегі фракциялар бойынша 2023 – 2024 оқу жылында жұмыстар жүргізді:

Фракция түрлері	Өткізілген жұмыстар саны
ҚҰҚЫҚ ЖӘНЕ ТӘРТІП ФРАКЦИЯСЫ	4
АҚПАРАТ ФРАКЦИЯСЫ (МЕКТЕПТІҢ БАСПАСӨЗ ҚЫЗМЕТІ)	2
СПОРТ ЖӘНЕ САЛАУАТТЫ ӨМІР САЛТЫ ФРАКЦИЯСЫ	3
ӨЗІН-ӨЗІ ТАҢУ ЖӘНЕ БАҚЫТ ФРАКЦИЯСЫ	5
ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ ФРАКЦИЯСЫ	3
ДЕБАТ ҚОЗҒАЛЫСЫНЫҢ ФРАКЦИЯСЫ	3
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ЕҢБЕК ФРАКЦИЯСЫ	8
МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ ӨНЕР (музыкалық, көркем шығармашылық) ФРАКЦИЯСЫ	2

Қыркүйек айында өткізілген жұмыстар:

Оқу жылының басында 1 – 9 сынып білім алушыларымен 2023 – 2024 оқу жылы бойынша топ басшыларының отырысы өткізілді. Балалар мен жасөспірімдер ұйымдарын дамытудың 2023 – 2024 оқу жылына арнаған іс-шаралар жоспарын әзірленіп және бекітілді. Сынып белсенділері сайланды. Парламент отырысы өткізілді.

Қазан айында «ҚҰҚЫҚТЫҚ МӘДЕНИЕТ» ЖОБАСЫ бойынша, ҚР «Білім туралы», «Мемлекеттік Жастар саясаты туралы» Заңдарын, ҚР өзге де нормативтік-құқықтық актілері мен мектепшілік Ережемен таныстыра отырып, «Құқық және заң» топтық сайыс, «Құқықтық сауаттылық заман талабы» тақырыптарында жұмыстар өткізілді. Қазан айымен қатар келген ұстаздар мерекесімен, қарттар күні тойланды. Іс-шараға мектеп оқушылары белсенді қатысты.

Қараша айында «МЕН САЛАУАТТЫ ӨМІР САЛТЫН ҚОЛДАЙМЫН!» ЖОБАСЫ бойынша «Таза мектеп – таза сынып» акциясы, «Интернетке тәуелділіктің алдын алу» сауалнама, «Есірткісіз келешек», «Арман! Еңбек! Сенім!» жұмыстары өтілді. Мақсаты, Нашәқорлық адамзат баласының денсаулығы мен еліміздің ұлттық қауіпсіздігіне төнетін үлкен қатер екенін және интернетті дұрыс пайдалану әр азаматтың міндеті екенін түсіндіру.

Желтоқсан айында «Денсаулық басты байлық» мейірікемен кездесу және «Мектеп лигасы» спорттық іс-шаралар ұйымдастырылды. Мақсаты, әр азамат спортпен айналысып, денсаулықтың қадірін білу, жаман әдеттерден аулақ болу.

Қаңтар айында «СҮЙІСПЕНШІЛІК - ЖҮРЕКТЕН» ЖОБАСЫ бойынша «Әдеп – ең қымбат мирас» дөңгелек үстел, «Мейірім толы жүрек» акциясы

жұмыстары ұйымдастырылды. Мақсаты, оқушылардың бойына рухани адамгершілік қасиеттерді ұялату үшін мейірбан, ақылды, шыншыл, қайырымды адамдық асыл қасиеттерді игеруге ықпал ету. Оқушылар іс-шараға белсенді қатысты.

Ақпан, наурыз айларында «ЕРІКТІЛЕР» ЖОБАСЫ және «АЯЛЫ АЛАҚАН» ЖОБАСЫ бойынша «Асар» челленджі, «Жомарт жүрек» акциясы, «Қайырымдылық - қайырлы іс», «Ағаның ініге қамқорлығы» іс-шарасы жұмыстары және қосымша алғыс айтумен, наурыз мерекесі тойланды, Мақсаты, Қайырымдылық жасау-халқымыздың ең ізгі қасиеттерінің бірі. Көмекке мұқтаж жанның жанашыр қамқоршысы болып, аялы алақанын тосып, жүрек жылуын ұсыну, сауабы мол іске атсалысу – әрбір адамның азаматтық парызы екенін түсіндіру және Қазақ халқының ұлы мерекесі Наурыз мейрамы жөнінде түсінік бере отырып, халқымыздың салт – дәстүрін бойларына дарыту арқылы, шынайылыққа, адамгершілікке, ұлтжандылыққа тәрбиелеу.

Сәуір айында, «ҰШҚЫР ОЙ АЛАҢЫ» ЖОБАСЫ «Әлемде мейірімділік бар ма?» пікірталас, құстар күніне орай «Құстар біздің досымыз» ұя жасау, «Табиғат тамашалары» сурет байқауы жұмыстары жүргізілді. Іс-шараға оқушылар белсенді қатысты.

Мамыр айында «ӨНЕРЛІ ӨРЕН» ЖОБАСЫ бойынша «Біз өнерлі жастармыз!» флеш-моб, «Қоқысты қайта өңдеу мүмкін бе?» танымдық сабақ, «Менің ағашым» мектеп алдын көгалдандыру акциясы, және де төтенше жағдайға байланысты 1-9-мамыр мерекелері бірыңғай тәрбие сағаттарымен өтілді.

Қорытынды. Біздің мектептің өзін - өзі басқару ұйымы 2022 – 2023 оқу жылының I тоқсанының басынан бастап мектептің Парламенті жеткілікті үлкен қоғамдық-ұйымдастырушылық жұмыс атқарғанын атап өткім келеді. Өзін – өзі басқару күшейді және біз көптеген іс-шаралар өткіздік. Біздің парламент іс-шараларды өткізуде тәжірибе жинады; оларды жақсы ойластыруды үйренді; одан да біртұтас болды; басқалардың пікірін тыңдауды, оны бағалауды және тыңдауды үйренді".

Біздің мектепте сыртқы келбеті бойынша рейдтер және оқушылардың сабаққа кешігуін, күнделіктерінің толтырылуы, кітаптардың тазалығы, тексеріліп жүрді. Сондай-ақ, оқушылар арасында тәртіп бұзушылыққа жол бермеу мақсатында түрлі іс – шаралар мен пікір алмасу сабақтары өтті. Өткізілген әр іс-шара бойынша фото есептер жасап, оларды уақытында тапсырылып, әлеуметтік желілерде жарияланып отырды.

Өзін - өзі басқару ұйымының бағдарламасы негізінде, сапалы білім, саналы тәрбиенің жан – жақты артуына оқушы, жастар ұйымының белсенділігі артуда. Ұйым белсенділерінің құқығымен міндеті және жауапкершілігі артты.

Тәлімгер: Тәждауов С.Қ